

Newsletter o hybridných hrozbách v SR

Prehľad indikátorov v druhej polovici septembra 2024

A. Zhrnutie

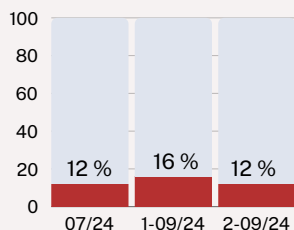
V druhej polovici septembra boli v oblasti hybridných hrozieb **zachytené indikátory šírenia dezinformácií, nepriateľskej propagandy, ale aj niektoré zaujímavé aktivity týkajúce sa manipulácie obyvateľov Slovenska**, a to v súlade so zámermi ruskej propagandy.

V informačnom priestore Slovenska pokračovali **naratívy, ktoré oslabovali dôveryhodnosť médií a občianskej spoločnosti**. Posledné dva týždne septembra 2024 rezonovalo najmä **napádanie občianskych združení v súvislosti s odvolávaním podpredsedu NR SR**.

Značný dosah mali **naratívy spochybňujúce dôveryhodnosť partnerov v EÚ a NATO**. Šírla sa kritika lídrov EÚ a NATO za údajnú **prípravu povolenia na použitie západných balistických striel s cieľom provokovať Rusko**. Taktiež sa šírili informácie o údajnom zámere NATO napadnúť Bielorusko.

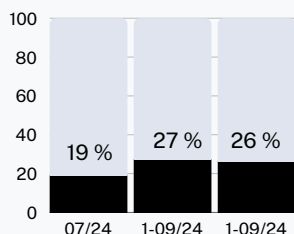
Čo sa týka škodlivých aktivít v offline priestore, bolo **zaznamenané šírenie ruskej propagandy na ZŠ v Nitre**, na ktorú však proaktívne zareagoval rezort školstva. Pokračovala tiež **snaha Ruskej federácie (RF) manipulovať súčasných a aj budúcich lídrov Slovenska**, tentokrát príspevkami Veľvyslanectva RF na Slovensku, ktoré propagujú možnosti pre mladých ľudí zo Slovenska absolvovať rôzne stáže a študijné pobyty v Rusku. Za podporu proruskej propagandy môžeme pokladať aj **organizovanie petície za zrušenie sankcií proti Rusku**, ktorá mala ku koncu septembra viac ako 50 tisíc podpisov.

Dezinformačný index

Definícia dezinformačného indexu: Pomer videní a zdieľaní dezinformačných správ, zavádzajúcich správ a propagandy voči celkovému počtu videní a zdieľaní najšírejších 500 príspevkov na sociálnych platformách (vážený priemer).

Index polarizácie spoločnosti

Definícia indexu polarizácie spoločnosti: Pomer videní a zdieľaní príspevkov s potenciálom polarizovať spoločnosť voči celkovému počtu videní a zdieľaní najšírejších 500 príspevkov na sociálnych platformách (vážený priemer).

Najväčším polarizačným naratívom bola tomto hodnotenom období bolo **zneužívanie navrhovaných konsolidačných ekonomických opatrení** na kritiku predchádzajúcich vlád a bánk. Rezoval aj **prípád poslankyne opozičnej strany a jej údajné porušenie rokovacieho poriadku NR SR**.

B. Šírené dezinformačné naratívy, zavádzajúce správy a propaganda

V hodnotenom období sa šírili najmä témy reflektujúce prebiehajúce udalosti na Slovensku a v Európe. V druhej polovici septembra boli najviac šírené naratívy (s príkladmi uvedenými v odkazoch), ktoré podporovali nasledujúce strategické zámery:

- **Znižovať dôveryhodnosť médií a občianskej spoločnosti** (viac ako 5 600 zdieľaní, viac ako 1 027 000 videní):
  - Mimovládne organizácie nepracujú v prospech Slovenska, ich výkon si nezaslúži uznanie.
  - Média píšu výlučne v prospech opozičných strán.
- **Znižovať dôveryhodnosť partnerov v EÚ a NATO** (viac ako 5 200 zdieľaní, viac ako 799 000 videní):
  - Západ chce povoliť Ukrajine používať jeho strely ďalekého dosahu proti Rusku.
  - NATO sa chystá napadnúť Bielorusko, čo spôsobí tretiu svetovú vojnu.
- **Spochybňovanie demokratických a západných hodnôt** (viac ako 1 400 zdieľaní, viac ako 538 000 videní):
  - Šírenie naratívov týkajúcich LGBTI komunity, týkajúcich sa aj poslankyne NR SR Lucie Plavákovéj.

C. Prehlbovanie polarizácie spoločnosti

Zaznamenané boli indikátory, ktoré majú vysoký potenciál rozdeľovať spoločnosť na Slovensku, v odkazoch sú uvedené príklady jednotlivých indikátorov:

1. Konsolidácia verejných financií a zdražovanie:

- Dominovala téma konsolidačného balíčka a zvyšovania DPH. Téma je zneužívaná na napádanie opozície a predchádzajúcich vlád, obviňovania bánk z profitovania na konsolidácii a výzvam k trestnoprávnej zodpovednosti predchádzajúcich vlád. Odklon diskusie od vecných argumentov môže zvyšovať polarizáciu spoločnosti.

2. LGBTI a progresívne hodnoty:

- Rezovala kritika LGBTI komunity a obviňovania opozície za to, že nechráni práva nenarodených detí, v dôsledku kauzy s nálepkami na počítači v rokovacej sále. Tieto témy sú prezentované s cieľom využiť odpor voči liberalizmu a progresívnym hodnotám, vrátane LGBT práv.

3. Vojna na Ukrajine:

- Pokračovala kritika zapojenia EÚ a NATO v konflikte na Ukrajine, ktoré je prezentované tak, aby vzbudzovalo strach z eskalácie vojny, predpovedá priame zapojenie EÚ do vojny a podporuje odpor voči vojenskej spolupráci Ukrajiny so západom.

4. Kritika Európskej únie:

- Šírila sa kritika EÚ za absenciu pomoci počas povodní v Európe, všeobecne za “alarmizmus” v zmysle vytvárania kríz ako boli napríklad pandémie COVID, vojna na Ukrajine a klimatická kríza. EÚ nerieši “reálne” problémy, ako sú napríklad migrácia.

D. Ostatné indikátory hybridných hrozieb

Organizovanie pochodov za mier

V rámci monitorovania indikátorov bolo zaznamenané, že v októbri a novembri 2024 sa plánujú uskutočniť tzv. "Pochody za mier" naprieč celým Slovenskom. Podobné pochody prebehli v roku 2023, pričom boli označované za súčasť ruskej propagandy. Jeden z hlavných organizátorov pochodov v roku 2023 bol Spolok Archa, ktorý uviedol, že slovenskí občania vyjadrili požiadavky na:

- Okamžité zastavenie dodávok zbraní na Ukrajinu.
- Okamžité zastavenie bojov, zabíjania ľudí a začatie rokovaní o mierovom usporiadaní konfliktu.
- Vypovedanie DCA zmluvy s USA a odchod amerického vojska, zbraní a techniky z územia Slovenskej republiky.
- Vystúpenie z NATO a odchod všetkých cudzích vojakov z územia Slovenskej republiky.
- Neutralitu Slovenska.

Snímka z webovej stránky občianskeho združenia Archa, <https://spolok-archa.info/slovensky-pochod-za-mier-2024-pokyny-a-informacie/>

Tento spolok je jedným z hlavných organizátorov aj pochodov avizovaných v termínoch od 11.10. až 17.11.2024 a preto aj na týchto pochodoch očakávame prejavy prorúskej propagandy.

Ruská propaganda na školách

Na ZŠ v Nitre sa 17.9.2024 **uskutočnila aktivita pre žiakov**, kde bola prezentovaná "dôležitosť mieru a skúsenosti z vojenských misií" bývalého príslušníka ozbrojených síl SR. Súčasťou podujatia bola aj výstava venovaná 80. výročiu SNP, ktorú pripravilo občianske združenie Slavica a **ktorá bola zneužitá na proruskú propagandu**. Táto výstava bola **označená ministerstvom školstva ako aktivita, ktorá skresľuje historické fakty**, pričom ich vykresľuje nekriticky a jednostranne. Podobne aj mesto Nitra odsúdilo zneužívanie základných škôl na proruskú propagandu.

Združenie Slavica sa prezentuje ako združenie, ktoré sa zaoberá históriou slovanstva a Slovenska. **Vo svojich príspevkoch však prezentuje rôzne konšpiračné teórie, ako napríklad teóriu o "najväčšej a stále prebiehajúcej genocíde Slovanov"**. Jeho zakladateľ je častým hosťom v dezinformačnom rádiu [InfoVojna](#) a bol súčasťou [návštevy](#) v Moskve, kde sa stretol so zástupcami média Sputnik, ktoré bolo Európskou úniou [zaradené](#) na sankčný zoznam z dôvodu šírenia dezinformácií a manipulácie informácií proti záujmom EÚ. Spolok Slavica je zároveň členom medzinárodných slovanských organizácií, ako napríklad [Všeslovanského zväzu](#) so sídlom v Moskve.

Ministerstvo školstva konanie tejto akcie dôrazne odsúdilo, označilo ju za politickú propagandu a školám odporučilo podobné aktivity neusporiadať. Zároveň ministerstvo aktívne avizovalo opatrenia na predchádzanie takýmto hrozbám v budúcnosti.

Rozširovanie ruských kultúrnych aktivít ruským veľvyslanectvom

Facebookový profil Veľvyslanectvo Ruska na Slovensku pokračuje v šírení príspevkov, ktoré propagujú možnosti pre mladých ľudí zo Slovenska absolvovať rôzne stáže a študijné pobyty v Rusku. Príkladom je ponuka pre blogerov, ktorí sa venujú najmä vzdelávacím alebo politickým témam, ktorí môžu prostredníctvom programu cestovať po Rusku. Podobne šíri veľvyslanectvo aj možnosti účasti na konferenciách alebo vzdelávacích pobytach v Rusku, ktoré platí nielen pre študentov, ale aj pre mladých diplomatov a úradníkov. Účelom týchto aktivít je propagácia Ruska medzi obyvateľstvom SR, napriek tomu, že Rusko označuje Slovensko za nepriateľskú krajinu.

Vzdelávacie a kultúrne programy sú často využívané ako súčasť stratégie, ktoré kombinujú vojenské, politické, ekonomické, informačné a kybernetické nástroje na podkopávanie stability a suverenity štátov. Tento typ informačnej vojny je klasickým príkladom hybridných hrozieb, kde sa propaganda šíri prostredníctvom "mäkkých" metód. Účelom môže byť:

- **Nábor pre spravodajské účely alebo šírenie dezinformácií** - môže viesť k zneužitiu účastníkov na vytváranie sietí, ktoré Rusko následne môže využiť na šírenie dezinformácií, polarizáciu spoločnosti alebo získavanie citlivých informácií.
- **Formovanie budúcich lídrov s pro-ruskými postojmi** - ktorí, keď sa vrátia do svojej krajiny s pozitívnym vzťahom k Rusku, môžu podkopať národnú bezpečnosť v budúcnosti. Ak sa mladí diplomati a úradníci zapoja do týchto programov, môžu priamo ovplyvniť rozhodovacie procesy a fungovanie štátnych inštitúcií. V dôsledku toho môžu presadzovať záujmy cudzej moci na úkor bezpečnosti a národných záujmov vlastnej krajiny.

Údajné vystúpenie Slovenska z NATO

V hodnotenom období sme zaregistrovali na platforme YouTube 14.9. [video](#), ktoré tvrdí, že Slovensko vystúpilo z NATO, zastavilo všetky dodávky zbraní na Ukrajinu a znemožnilo vstup Ukrajiny do NATO. Video taktiež cituje slovenského premiéra, že Rusko nikdy nebude vojensky porazené aj "keby sme poslali na Ukrajinu všetky zbrane sveta" a označuje ho za proruského lídra, ktorý zastáva názory blízke ruskému vedeniu.

Video šíri ruské dezinformačné naratívy o spolupráci Slovanov, podporuje snahy o vytvorenie "normálnych" vzťahov medzi SR a Ruskom a obviňuje západ z rozpútania vojny na Ukrajine.

Dopadom tohto videa môže byť oslabenie dôvery občanov Slovenska v členstvo v NATO a európskych štruktúrach a podkopanie podpory pre Ukrajinu a snahy o udržanie obrany proti ruským záujmom. V slovenskom informačnom priestore však šírenie tohto videa nebolo zaznamenané, aj keď dosiahol celkovo viac ako 376 000 videní.

Самый страшный день в истории Запада! :
Словакия вышла из НАТО и дала...

382K views • 2 weeks ago

Snímka z YouTube účtu "orangeV_F", znázorňujúca správu o vystúpení SR z NATO, https://www.youtube.com/@orangeV_F

Petícia za zrušenie sankcií proti Rusku

Na Slovensku prebieha od júla 2024 petícia za zrušenie sankcií proti Rusku, ktorú organizuje Slovenské hnutie obrody. Petícia, ktorá dosiahla medzičasom viac ako 50 000 podpisov, označuje sankcie ako “škodia slovenským občanom, živnostníkom a aj podnikateľom”. Petícia otvára otázku, či by Slovensko malo byť súčasťou sankcií proti Rusku, čo môže znížiť dôveru verejnosti v prozápadnú orientáciu krajiny. To môže pomáhať šíriť názory prospešné pre ruské záujmy, vrátane normalizácie vzťahov s Ruskom bez ohľadu na jeho agresívne správanie.

E. Ako dosiahnuť pozitívnu zmenu

- Odporúčame ministerstvu vnútra **monitorovať v reálnom svete a v informačnom prostredí avizované tzv. “Pochody za mier”**, ich napojenie na proruskú propagandu a prijať opatrenia k budovaniu povedomia verejnosti o pozadí motívov organizátorov.
- Odporúčame ministerstvu školstva dôsledne **monitorovať a vyhodnocovať snahy o prezentovanie konšpiračných teórií a alternatívnych opisov významných udalostí, ktoré môžu byť zneužitú na propagandu** v prospech nepriateľských zahraničných aktérov. Ministerstvo by malo transparentne a proaktívne komunikovať výskyt týchto aktivít, ich závažnosť a dopad na žiakov a študentov.
- Navrhujeme ministerstvu zahraničných vecí **dôsledne sa vymedzovať voči aktivitám zahraničných aktérov, ktoré označujú Slovensko ako nepriateľskú krajinu**, týkajúcich sa manipulovania verejnosti prostredníctvom mäkkých nástrojov, ako je organizovanie pobytov a vzdelávacích aktivít pre študentov, diplomatov a štátnych úradníkov.